

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
Splaiul Independenței nr. 5, sector 4, 050091 București
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Dosar nr. _____ /2/2024

MOTIVAREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

I. OBIECTUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile **Art. 30 alin. (1) și (2) din OUG nr. 111/2011**:

- (1) *Titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio **datorează anual** către ANCOM un **tarif de utilizare a spectrului**. Individualizarea cuantumului tarifului de utilizare a spectrului se realizează în baza alocărilor sau asignărilor de frecvențe radio efectuate prin intermediul ori în baza licenței de utilizare a frecvențelor radio.*
- (2) *Tariful de utilizare a spectrului prevăzut la alin. (1), stabilit prin decizie a președintelui ANCOM, trebuie să asigure **utilizarea optimă** a frecvențelor radio și să fie **obiectiv justificat, transparent, nediscriminatoriu și proporțional cu scopul pentru care este destinat**.*

II. ADMISIBILITATEA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Potrivit dispozițiilor Art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate trebuie să îndeplinească următoarele condiții de admisibilitate:

- **textul legal atacat să vizeze neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare:**

În speța de față, excepția vizează neconstituționalitatea unor dispoziții dintr-o ordonanță de urgență a guvernului aflată în vigoare – fiind vorba de Art. 30 din OUG nr. 111/2011.

- **textul legal atacat să aibă legătură cu soluționarea cauzei:**

Cu privire la **textul legal atacat**, primul capăt de cerere constă în anularea Deciziei ANCOM nr. 551/2012 (act normativ ce a fost emis în baza **Art. 30 din OUG nr.111/2011**), respectiv al doilea capăt de cerere constă în anularea chiar a acestui **Art. 30 din OUG nr.111/2011**.

De asemenea, potrivit jurisprudenței CCR, "**legătura cu cauza**" presupune stabilirea unui grad de relevanță al excepției, **în sensul de rol hotărâtor în soluționarea cauzei** – Decizia CCR nr. 244/2018. În același sens, "**Curtea a reținut că legătura excepției de neconstituționalitate cu soluționarea cauzei, în sensul Art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecătii, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun aceste dispoziții legale, în**

privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului” (a se vedea Decizia nr.465/2014, para.20). *”Prin urmare, condiția relevanței excepției de neconstituționalitate, respectiv a incidenței textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești, nu trebuie analizată în abstracto, ci trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales din prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat”* (para. 24 din Decizie).

În prezentul litigiu, **utilitatea admiterii acestei excepții de neconstituționalitate o constituie invalidarea unui articol dintr-un act normativ specific legislației primare (Art. 30 din OUG nr. 111/2011), respectiv invalidarea unui act administrativ cu caracter normativ specific legislației terțiare (Decizia ANCOM nr. 551/2012)**, cu efect de invalidare ulterioară și imediată a celor 82 Decizii-TC privind plata *”tarifului de utilizare a spectrului”* emise de ANCOM în sarcina companiei ENIGMA-SYSTEM.NET SRL – Decizii-TC a căror anulare a fost solicitată în dosarul nr. 467/2/2022, aflat în prezent în procedură de recurs la ÎCCJ, primul termen fiind la 04.10.2024.

▪ **textul legal atacat să nu fi fost declarat neconstituțional printr-o decizie anterioară:**
Într-adevăr, neconstituționalitatea textelor atacate nu a fost constatată anterior și nici măcar nu au făcut în trecut obiectul vreunei analize a Curții Constituționale printr-o decizie anterioară.

Astfel, toate aceste 3 condiții sunt îndeplinite în cazul prezentei excepții de neconstituționalitate.

III. TEMEINICIA EXCEPȚIEI ȘI PRINCIPIILE CONSTITUȚIONALE ÎNCĂLCATE

Reclamanta a solicitat, pe cale de excepție, sesizarea Curții Constituționale a României întrucât **textul legal atacat, Art. 30 din OUG nr. 111/2011**, încalcă următoarele articole din Constituție:

Art. 1 (3) România este stat de drept...

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Art. 20 - Tratatelor internaționale privind drepturile omului

Art. 21 (1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor [...] sale legitime.

(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil...

În prezenta speță sunt utile și aplicabile considerentele Curții Constituționale, reținute prin Decizia CCR nr. 841/2015, paragraf 30:

*”Competența Curții Constituționale de a analiza conformitatea cu Legea fundamentală a unei dispoziții legale în interpretarea dată acesteia de instanțele judecătorești este susținută și de cele reținute în considerentele Deciziei nr. 448 din 29 octombrie 2013, prin care Curtea a apreciat că **”deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistematică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări.** În acest caz, Curtea consideră că are competența de a elimina viciul de neconstituționalitate astfel creat, esențial în asemenea situații fiind asigurarea respectării drepturilor și libertăților persoanelor, precum și a supremației Constituției”. Mai mult, în vederea asigurării supremației Constituției, observând jurisprudența instanțelor judecătorești chemate să aplice dispozițiile unui text de lege, altele decât instanța supremă, Curtea a reținut, în esență, prin Decizia nr. 956 din 13 noiembrie 2012, că se impune înlăturarea oricărei posibile interpretări a legii de natură să nesocotească dispozițiile Legii fundamentale atunci când textul de lege în discuție, prin redactarea sa lacunară, dă posibilitatea unei astfel de interpretări ce are drept consecință încălcarea unei norme constituționale. **Tot astfel, Curtea a sancționat neconstituționalitatea unor texte de lege în interpretarea dată acestora de autoritățile publice însărcinate cu aplicarea acestora** (Decizia nr. 223 și nr. 224 din 12 martie 2012, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012).”*

În lumina prev. Art. 9 alin. (3) din Codul Civil: *"Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecării"*, reținem că legiuitorul nu a prevăzut niciunde în repertoriul legislativ o eventuală «interpretare provizorie a legii», astfel că interpretarea legii de către instanță nu este una «provizorie», chiar dacă hotărârea emisă de Curtea de Apel București pe fond în dosarul nr. 467/2/2022 este supusă recursului (având astfel o *"autoritatea de lucru judecat provizorie"* cf. Art. 430 alin. (4) C. Proc. civ.).

De asemenea, având în vedere normele de tehnică legislativă reglementate prin Legea nr. 24/2000, în mod special Art. 22 alin. (1): *"Soluțiile legislative preconizate prin noua reglementare trebuie să aibă în vedere reglementările în materie ale Uniunii Europene, asigurând compatibilitatea cu acestea."*, precum și Art. 4 alin. (3) din aceeași lege: *"Actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă."*, Reclamanta constată că, dacă o interpretare și aplicare eronată a prev. Art. 30 din OUG nr. 111/2011 de către instanțele judecătorești (Curtea de Apel București, dosar nr. 467/2/2022) sau de către autoritatea publică însărcinată cu aplicarea legii (Deciziile-TC emise de ANCOM privind plata tarifului de utilizare a spectrului) are drept consecință încălcarea unei norme constituționale – securitatea juridică ce stă la baza principiului statului de drept prevăzut la Art. 1 alin.(3) din Constituție, precum și principiul respectării legilor prevăzut la Art. 1 alin.(5) din Constituție – atunci se impune înlăturarea oricărei posibile interpretări a legii de natură să nesocotească dispozițiile Legii fundamentale, înlăturare ce se poate realiza doar prin admiterea excepției de neconstituționalitate ridicate.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, orice act normativ trebuie să fie formulat cu o precizie suficientă astfel încât să permită persoanelor interesate, care pot apela la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. De asemenea, conform Deciziei CCR nr. 390/2021, pct. 86: **"principiul statului de drept - menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție - presupune securitate juridică, respectiv încrederea legitimă a destinatarilor în efectele dispozițiilor legale în vigoare și în modul de aplicare al acestora, astfel încât orice subiect de drept să-și determine în mod previzibil conduita"**.

Aceasta înseamnă nu numai că formularea unui act normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, dar **claritatea și previzibilitatea în interpretare** sunt elemente *sine qua non* ale constituționalității.

[A]vând în vedere principiul general de drept potrivit căruia o normă juridică trebuie interpretată în sensul său pozitiv, generator de efecte juridice, modalitățile juridice de interpretare a unei norme legale trebuie să aibă în vedere nu numai litera, ci și spiritul legii, astfel încât rezultatul aplicării practice a normei juridice să fie cât mai aproape de finalitatea urmărită de legiuitor. (Decizia CCR nr. 682/2018, paragraf 31)

Astfel, deși Art. 13 din Directiva 2002/20/CE a fost transpus în legislația națională (iar ulterior Art. 42 din Directiva (UE) 2018/1972 a continuat optica legiuitorului european) prin Art. 30 din OUG nr. 111/2011 utilizând aproape aceleași cuvinte ca în versiunea în limba română a Directivelor mai sus menționate – adică aparent s-a respectat "litera legii" – cu toate acestea se poate observa cu ușurință din **tabelul prezentat la pagina următoare** că interpretarea legii de către instanță (Art. 30 din OUG nr. 111/2011) și **finalitatea reală** cu privire la așa numitul *"tarif de utilizare a spectrului"* este radical diferită de cea dorită de legiuitorul european, asta în ciuda faptului că prev. **Art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** prevede că **"Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele"** [pentru a obține rezultatul impus - n.n.].

dreptul Uniunii Europene (prioritar)		dreptul național	
litera legii	spiritul legii	litera legii	spiritul legii
Art. 13 din Directiva 2002/20/CE, iar ulterior Art. 42 din Directiva (UE) 2018/1972	jurisprudența CJUE stabilită prin cauza C-375/11 - Belgacom SA, Mobistar SA, KPN Group Belgium SA	Art. 30 din OUG nr. 111/2011 (nu a suferit nicio modificare în ultimii 13 ani)	interpretarea legii de către instanță, în baza Art. 9 alin.(3) din Cod Civil, prin Sentința nr. 2420/20.12.2022 - dosar nr. 4672/2022 CAB S8 fond
„taxe pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio”	„redevențe anuale pentru punerea la dispoziție a frecvențelor”	„datorează anual către ANCOM un tarif de utilizare a spectrului”	Din moment ce ANCOM solicită plata trimestrială a tarifului de utilizare a spectrului, calculând inclusiv accesorii și penalitățile de întârziere tot trimestrial => tariful NU se plătește anual
„nevoia de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse”	„sub rezerva ca aceste redevențe să urmărească într-adevăr asigurarea unei utilizări optime a resursei pe care o reprezintă aceste frecvențe radio”	„trebuie să asigure utilizarea optimă a frecvențelor radio”	Din moment ce tariful de utilizare a spectrului se plătește chiar dacă spectrul radio nu a fost utilizat deloc SAU nu a putut fi utilizat, ba chiar și în situația tezurării spectrului radio manifestată prin neutilizarea resursei limitate la nivelul alocării din licențe => tariful NU asigură utilizarea optimă a frecvențelor radio
„aceste taxe sunt justificate în mod obiectiv”	„să fie justificate în mod obiectiv”	„obiectiv justificat”	Din moment ce tariful de utilizare a spectrului se plătește inclusiv în situația în care nu a existat nicio rețea de acces radio, adică chiar dacă nu au existat niciun fel de echipamente hardware de radiocomunicații instalate pe teren => tariful este subiectiv justificat
„transparente, nediscriminatorii”	„transparente, nediscriminatorii”	„transparent, nediscriminatoriu”	Din moment ce ANCOM nu publică lista cu tarifele de utilizare a spectrului plătite de fiecare titular LUF, nepublicând nici metoda de individualizare a cuantumului tarifului de utilizare a spectrului în situația lipsei Autorizațiilor de Asignare a Frecvențelor (AAF) ce sunt obligatorii pentru ca un furnizor să fie autorizat în vederea utilizării efective a spectrului radio => tariful NU este transparent
„proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate”	„proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate”	„proporțional cu scopul pentru care este destinat”	Din moment ce tariful de utilizare a spectrului are exact aceeași valoare atât pentru titularii LUF care au utilizat efectiv spectrul radio, cât și pentru titularii LUF care nu au utilizat deloc spectrul radio (indiferent de motivul și de perioada neutilizării) => tariful NU este proporțional cu scopul pentru care este destinat
Rezultatul ce ar fi trebuit atins prin transpunerea Directivei 2002/20/CE, respectiv Directivei (UE) 2018/1972 în legislația națională		Finalitatea reală a legislației naționale este diferită de rezultatul impus prin Directiva 2002/20/CE, respectiv Directiva (UE) 2018/1972	

În speța de față, **rezultatul care ar fi trebuit atins** prin intermediul Art. 30 din OUG nr.111/2011, adică finalitatea reală cu privire la *”tariful de utilizare a spectrului”* (în continuare **TUS**), **este radical diferit de cel impus de legiuitorul european – adică ”utilizarea eficientă, rațională și eficientă a frecvențelor radio”** – astfel că legiuitorul național nu doar că eșuează în garantarea securității juridice, dar reușește să anuleze și încrederea legitimă a destinatarilor în efectele dispozițiilor legale și în modul de aplicare al acestora, dovada fiind că fiecare din sintagmele detaliate mai jos, extrase din alin. (1) și (2) ale Art. 30 din OUG 111/2011, **au un alt înțeles decât cel comun, și de asemenea contrar înțelesului stabilit prin jurisprudența CJUE** (din cauza C-375/11) cu referire la Art. 13 din Directiva 2002/20/CE. Astfel:

- sintagma **”datorează anual”** din textul de lege criticat este lipsită de previzibilitate în interpretare, inclusiv din perspectiva lipsei de corelare cu prevederile Art. 154 alin. (1) precum și cu Art. 226 alin. (4) din Codul de Procedură fiscală, fiind de natură să genereze confuzii și totală incertitudine cu privire la data la care se împlinește scadența sau termenul de plată a tarifului de utilizare a spectrului – încalcând astfel principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție, ce presupune securitate juridică – mai ales din moment ce **înțelesul sintagmei ”redevențe anuale” stabilit de CJUE prin cauza C-375/11** nu a prevăzut și posibilitatea impunerii unor decizii de plată emise trimestrial, și nici posibilitatea de a calcula, tot trimestrial, accesorii reprezentând dobânzi și penalități de întârziere. Prin urmare, viciul de redactare deficitar, ulterior exploatat de ANCOM prin calcularea scadențelor de plată **trimestrial**, generează costuri suplimentare pentru titularul LUF care, apelând la sfatul unui specialist, interpretează legea în sensul comun din limba română – adică plătirii acestui TUS o singură dată pe an, adică **anual** – motiv pentru care lipsa de claritate a legii afectează și dreptul prevăzut la Art. 45 din Constituție - libertatea economică, din moment ce titularul LUF este obligat să-și modifice activitatea economică și libera inițiativă în exercitarea acesteia în așa fel încât să existe numerar disponibil trimestrial pentru ANCOM, afectând negativ fluxul de numerar (cash flow) al companiei.

Per a contrario, legiuitorul a stabilit cu claritate tariful de monitorizare **anual** prevăzut în Capitolul X din aceeași OUG nr. 111/2011, legiferând la Art. 125 **cum** se stabilește acest tarif (*”prin aplicarea procentului prevăzut la art. ... la cifra de afaceri prevăzută la art. ...”*) și **când** se stabilește acest tarif (*”la data determinării cifrei de afaceri*

cumulate prevăzute la art. ..., dar nu mai târziu de data de 15 septembrie a anului respectiv”).

- sintagma “**tarif de utilizare a spectrului**” – este lipsită de claritate și previzibilitate, fiind de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la cazurile în care se aplică – încălcând astfel principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție, ce presupune securitate juridică, dar și Art. 1 alin. (5) din Constituție ce presupune respectarea legilor (așadar Art. 5 din Codul Civil cu privire la Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene) – din moment ce **înțelesul sintagmei “redevențe anuale” stabilit de CJUE prin cauza C-375/11** a prevăzut o condiție, și anume **“sub rezerva ca aceste redevențe să urmărească într-adevăr asigurarea unei utilizări”**. Urmarea acestei lipse de claritate și respectiv de neaplicare prioritara a dreptului UE o constituie cutuma ANCOM de a solicita și încasa acest tarif de utilizare a spectrului inclusiv în situația neutilizării spectrului și, în mod surprinzător, inclusiv dacă titularul LUF nici măcar nu a fost autorizat în vederea utilizării spectrului (adică nu a obținut acele Autorizații de Asignare a Frecvențelor - AAF, fiind superfluu a demonstra că scopul autorizațiilor este autorizarea). Totodată, aceeași sintagmă este deficitară și din perspectiva lipsei de corelare cu prevederile din aceeași OUG nr.111/2011, în speță Art. 24 alin. (2) cu referire la **utilizarea efectivă**, rațională și eficientă a frecvențelor radio, respectiv Art. 27 alin.(1) lit. e) și f) cu privire la **evitarea tezurizării spectrului** radio manifestată prin neutilizarea resursei limitate. Astfel, din moment ce legiuitorul național eșuează în a realiza o configurare explicită a noțiunii de *“tarif de utilizare a spectrului”* atât pentru a asigura compatibilitatea cu reglementările în materie ale Uniunii Europene, cât și înțelegerea ei corectă în scopul evitării interpretărilor greșite, această noțiune nu respectă exigențele de claritate, precizie și previzibilitate, astfel că legiuitorul a încălcat cerințele imperative ale Art. 5 din Codul Civil și ale Art. 25 din Legea nr. 24/2000, motiv pentru care sintagma *“tarif de utilizare a spectrului”* este incompatibilă cu principiul fundamental privind respectarea legilor prevăzut de Art. 1 alin. (5) din Constituție, atrăgând neconstituționalitatea acestei norme.
- sintagma “**Individualizarea cuantumului tarifului de utilizare a spectrului se realizează în baza alocărilor sau asignărilor de frecvențe radio efectuate prin intermediul ori în baza licenței**” – prezintă o formă de redactare defectoasă și alambicată, fiind de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la consecințele lipsei autorizațiilor de asignare (adică AAF), încălcând astfel atât principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție (ce presupune securitate juridică), cât și dreptul la apărare și la un proces echitabil menționat la Art. 21 alin. (3) din Constituție din moment ce, datorită complexității normelor legale și a termenilor tehnici utilizați, coroborat cu inexistența în România a unor secții specializate pe domeniul IT&C, cu volatilitatea legislației naționale, precum și cu situația de fapt în care volumul dosarelor pe care un judecător trebuie să le soluționeze este enorm, o astfel de speță complexă îngreunează și mai mult sarcinile instanței și ale personalului grefei și, astfel, conduce inevitabil la o durată excesivă a cauzei, cu încălcarea dreptului la judecarea procesului într-un termen rezonabil – existând inclusiv riscul iminent de creare a unui eronate jurisprudențe datorate neînțelegerii, de către judecător, a termenilor specifici domeniului telecomunicațiilor mobile din legislația specială. Această sintagmă este deficitară și din perspectiva lipsei de corelare cu definițiile de la punctele 15 și 16 ale Art. 4 și cu Art. 23 din aceeași OUG nr. 111/2011, din moment ce ANCOM poate acorda spre utilizare în mod individual frecvențe radio din benzile prevăzute în TNABF doar prin alocare (pentru utilizatori, adică cei care nu au dreptul de a furniza rețele) sau prin asignare (pentru furnizorii de rețele).
- sintagma “**utilizarea optimă**” – este lipsită de claritate și previzibilitate, fiind de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la rezultatului ce trebuie obținut de titularii LUF, respectiv rezultatul ce trebuie verificat de către ANCOM – încălcând astfel principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin.(3) din Constituție, ce presupune securitate juridică – mai

ales din moment ce **înțelesul sintagmei "redevențe anuale" stabilit de CJUE prin cauza C-375/11** a prevăzut o condiție, și anume **"sub rezerva ca aceste redevențe să urmărească într-adevăr asigurarea unei utilizări optime a resursei pe care o reprezintă aceste frecvențe radio"**. Mai mult, această sintagmă este deficitară și din perspectiva lipsei de corelare cu prevederile Art. 27 alin. (1) lit. f) din OUG nr. 111/2011 cu referire la **"neutilizarea resursei limitate [spectrului radio, n.n.] la nivelul alocării din licențe"**, prezentând inclusiv un viciu de redactare datorat impreciziei. Prin urmare, din moment ce legiuitorul nu realizează o configurare explicită a noțiunii de **"utilizare optimă"** pentru a asigura astfel înțelegerea ei corectă și a se evita interpretările greșite, această noțiune nu respectă exigențele de claritate, precizie și previzibilitate, astfel că legiuitorul a încălcat cerințele imperative ale Art. 25 din Legea nr. 24/2000, motiv pentru care sintagma **"utilizare optimă"** este incompatibilă cu principiul fundamental privind respectarea legilor prevăzut de Art. 1 alin. (5) din Constituție, atrăgând neconstituționalitatea. Legiuitorul ar fi trebuit să definească *in extenso* sintagma **"utilizare optimă"**, indicând în procente (X %) care ar trebui să fie acoperirea geografică minimă (respectiv Y% din populația deservită) cu rețele ce utilizează acea frecvență radio, pentru care ar trebui considerată **utilizare optimă** a LUF, inclusiv prin raportare obligatorie **"la nivelul alocării din licențe"** - adică nivel local / regional / național.

- sintagma **"obiectiv justificat"** – este lipsită de claritate și previzibilitate, fiind de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la rezultatul ce trebuie obținut – încălcând astfel principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție, ce presupune securitate juridică. De asemenea, viciul de redactare deficitar, exploatat de ANCOM prin emiterea de Decizii-TC privind plata tarifului de utilizare a spectrului chiar și în situațiile în care nu a existat nicio rețea de acces radio, adică nu au existat niciun fel de echipamente hardware de radiocomunicații (vizibile cu ochiul liber și palpabile), generează confuzii și incertitudine cu privire la consecințele neutilizării efective a spectrului, dar și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea acestui text de lege criticat, din moment ce TUS este calculat și perceput de ANCOM inclusiv în situațiile în care un titular LUF (așa cum a fost și Reclamanta) nu a utilizat și nici nu putea utiliza spectrul – tariful de utilizare a spectrului devenind în realitate subiectiv justificat și contrar sensului comun din limba română; prin urmare, constatând că această noțiune nu respectă exigențele de claritate, precizie și previzibilitate, legiuitorul a încălcat cerințele imperative ale Art. 25 din Legea nr. 24/2000, motiv pentru care sintagma **"obiectiv justificat"** este incompatibilă cu principiul fundamental privind respectarea legilor prevăzut de Art. 1 alin. (5) din Constituție, atrăgând neconstituționalitatea.
- sintagma **"proporțional cu scopul pentru care este destinat"** – este lipsită de claritate și previzibilitate, fiind de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la rezultatul ce trebuie obținut de titularii LUF – încălcând astfel principiul statului de drept menționat la Art. 1 alin. (3) din Constituție, ce presupune securitate juridică. De asemenea, viciul de redactare deficitar, exploatat de ANCOM prin stabilirea cuantumului tarifului de utilizare a spectrului la exact aceeași valoare atât pentru titularii LUF care au utilizat efectiv spectrul radio, cât și pentru titularii LUF care nu au utilizat deloc spectrul radio (indiferent de motivul și de perioada neutilizării), generează confuzii și incertitudine cu privire la consecințele neutilizării efective a spectrului, dar și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea acestui text de lege; prin urmare, constatând că această noțiune nu respectă exigențele de claritate, precizie și previzibilitate, legiuitorul a încălcat cerințele imperative ale Art. 25 din Legea nr. 24/2000, motiv pentru care sintagma **"proporțional cu scopul pentru care este destinat"** este incompatibilă cu principiul fundamental privind respectarea legilor prevăzut de Art. 1 alin. (5) din Constituție, atrăgând neconstituționalitatea. Totodată, aceeași sintagmă este deficitară și din perspectiva lipsei de corelare cu prev. Art. 24 alin. (2) lit. b) și c) din OUG nr. 111/2011 (forma în vigoare între 01.07.2021 și 30.12.2021, adică perioada de valabilitate a LUF). În

opinia Reclamantei, legiuitorului ar fi trebuit în primul rând să definească sintagma *“proporțional cu scopul pentru care este destinat”*, totodată stabilind și un algoritm de calcul al acestui TUS care să țină seama de gradul de utilizare efectivă a resursei limitate și de eficiența utilizării, doar în acest fel putându-se pune în practică *“proporționalitatea”* de care se face vorbire inclusiv de **jurisprudența CJUE stabilită prin cauza C-375/11**.

După cum se poate observa în motivarea de mai sus, textul de lege criticat, în speță Art. 30 din OUG 111/2011, conține o multitudine de inadvertențe, prezentând deficiențe grave de redactare care îi conferă un caracter neconstituțional din punct de vedere material, prin conținutul tehnic al reglementărilor pe care le cuprinde, CCR sancționând în trecut nu numai imprecizia legii, ci și lipsa de corelare a acesteia cu alte dispoziții legale. Astfel, prevederile legale ale Art. 30 nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor prevăzute de Art. 1 alin. (5) din Constituție.

Analiza textelor criticate cuprinse în Art. 30 din OUG nr. 111/2011 conduce la concluzia încălcării prevederilor constituționale și convenționale referitoare la dreptul la apărare, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, respectiv a Art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale raportat la Art. 20 din Constituție. De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 30 noiembrie 1987, pronunțată în Cauza H împotriva Belgiei (paragrafele 53 și 54), a reținut încălcarea Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru lipsa de claritate a legii, întrucât nu a fost detaliat înțelesul lipsei "circumstanțelor exceptării".

În speța de față, legiuitorul român nu a detaliat înțelesul sintagmelor mai sus menționate, astfel că, cf. jurisprudenței CCR privind dreptul la apărare garantat prin Constituție, nu se limitează în mod exclusiv la procedurile judiciare ci, prin natura și finalitatea sa, trebuie să garanteze previzibilitate astfel încât să permită persoanelor interesate, care pot apela la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat.

Prin urmare, plecând de la premisa că Art. 30 din OUG 111/2011 a fost interpretat corect de către Curtea de Apel București în dosarul de fond – interpretare a legii în baza Art. 9 alin. (3) din Codul Civil, prin Sentința nr. 2420/20.12.2022 din dosarul nr. 467/2/2022, aflat în stadiul de recurs – Reclamanta constată că **motivul pentru care instanța nu a reținut netemeinicia și lipsa veridicității Deciziilor ANCOM privind plata tarifului de utilizare a spectrului își are originea în insecuritatea juridică evidentă generată de prevederile Art.30 din OUG 111/2011**, din moment ce acestea contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în Art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și principiul respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, totodată prevederile Art. 30 nerespectând exigențele de precizie, claritate, previzibilitate și rezonabilitate care consacră principiul statului de drept (jurisprudență Decizia CCR nr. 679/2023).

În concluzie, prevederile **Art. 30 din OUG nr. 111/2011 generează o insecuritate juridică evidentă**, din moment ce forma de redactare este defectoasă și alambicată, iar **modul de aplicare a acestor prevederi legale devine imprezibil chiar și pentru specialiștii cu studii juridice**, astfel că destinatarii acestor prevederi ale Art. 30 – în speță, actualii / foștii titulari ai licențelor de utilizare a frecvențelor radio, dar și potențialii doritori și deci viitori titulari ai LUF, inclusiv viitorii furnizori de rețele de comunicații electronice – nu pot acorda încredere în efectele dispozițiilor legale în vigoare **din moment ce configurarea conceptelor și noțiunilor folosite în această reglementare are un alt înțeles decât cel comun**, mai ales că atât în conținutul acestei OUG / legii de aprobare, cât și în notele de fundamentare / expunerile de motive lipsește cu desăvârșire o definire explicită a acestor concepte, încălcând astfel cerințele imperative ale Art. 25 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative (contrar prevederilor Art.1 alin.(5) din Constituție - respectarea legilor este obligatorie).

ing. Mihai EFTIMIE

București, 27 Mai 2024

DOAMNEI PREȘEDINTE AL CURȚII DE APPEL BUCUREȘTI